

ТОГТООЛ

2026 оной мартын 3

№ 98

Улаан-Үдэ хото

**Буряад Уласай Засагай газарай хуули ёноной зарим шийдхэбэринүүдтэ
гуримшуулгын хубилалтануудые оруулха тухай**

Нийгэмэй тэдхэмжын тодорхой хэмжээнүүдые хангалгын хуули ёноной гуримшуулга хайжаруулхын тула Буряад Уласай Засагай газар **тогтооно:**

1. «Буряад Уласай гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудай ба Буряад Уластахи нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудые үзүүлэлгын олон үүргэтэ түбүүдтэ үзүүлдэг гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудай тоолбори болон үргэлжэ асуултын аргаар Буряад Уласай гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудай үзүүлдэггүй гүрэнэй туһа хангамжануудай Тоолбори баталха тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2019.03.22-ой №124 тогтоолдо удаадахи хубилалтануудые оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудай найруулгаар 2019.07.25-ай №405, 2020.04.24-эй №229, от 12.05.2020 №264, 2020.12.16-ай №763, 2021.05.20-ой №228, 2021.10.11-эй №579, 2021.12.06-ай №701, 2022.06.26-ой №383, 2023.03.09-эй №118, 2023.09.06-ай №527, 2023.11.13-ай №678, 2023.11.17-ой №689, 2024.02.15-ай №74, 2024.04.12-ой №203, 2024.08.28-ай №495, 2025.02.03-ай №61, 2025.03.31-эй №190, 2025.06.05-ай №331, 2025.06.20-ой №358):

1.1. 1-дэхи хабсаргалтада удаадахи удхатай 31.16 - 31.18-дахи пунктнуудые нэмэхэ:

«31.16.	«Сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшын гэр бүлын гэшүүн» гэхэн үнэмшэлгэ үгэлгэ	Буряад Уласай Хүн зоние нийгэмэй талаар хамгаалгын яаман»
31.17.	Холбоото Уласай гүрэнэй болбосоролой эмхинүүдтэ анха түрүүшынхиеэ дээдэ болбосорол абаха зарим бүлэг эрхэтэдтэ дээдэ болбосоролой хуралсалай программануудаар хураха бүхы түлбэриень хүсэдөөр уласай бюджетэй мүнгэнһөө түлэхэ нийгэмэй	

	дэмжэлгын хэмжээнүүдые үзүүлэлгэ	
31.18.	Сэрэгэй тусхай ябуулгада зарим хабаадагшадта ба сэрэгэй тусхай ябуулгада зарим хабаадагшадай гэр бүлын гэшүүдтэ гэр байрын ба ажахын туһа хангамжануудай түлөө һара бүрийн түлбэрийн түхэлөөр нийгэмэй туһаламжа үзүүлэлгэ	

1.2. 3-дахи хабсаргалтада удаадахи удхатай 24.21 - 24.23-дахи пунктнуудые нэмэхэ:

«24.21.	«Сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшын гэр бүлын гэшүүн» гэхэн үнэмшэлгэ үгэлгэ	Буряад Уласай Хүн зоние нийгэмэй талаар хамгаалгын яаман»
24.22.	Холбоото Уласай гүрэнэй болбосоролой эмхинүүдтэ анха түрүүшынхиеэ дээдэ болбосорол абаха зарим бүлэг эрхэтэдтэ дээдэ болбосоролой һуралсалай программануудаар һураха бүхы түлбэрийень хүсэдөөр уласай бюджетэй мүнгэнһөө түлэхэ нийгэмэй дэмжэлгын хэмжээнүүдые үзүүлэлгэ	
24.23.	Сэрэгэй тусхай ябуулгада зарим хабаадагшадта ба сэрэгэй тусхай ябуулгада зарим хабаадагшадай гэр бүлын гэшүүдтэ гэр байрын ба ажахын туһа хангамжануудай түлөө һара бүрийн түлбэрийн түхэлөөр нийгэмэй туһаламжа үзүүлэлгэ	

2. «Сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшын гэр бүлын гэшүүн» гэхэн үнэмшэлгэ тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2023.06.15-ай №339 тогтоолдо удаадахи хубилалтануудые оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудай найруулгаар 2023.10.02-ой №596, 2024.09.27-ой №552, 2025.03.06-ай №130):

2.1. «Сэрэгэй тусхай ябуулгада хабаадагшын гэр бүлын гэшүүн» гэхэн үнэмшэлгэнүүдые албан түхэлжүүлгын үгэлгын ба бүридхэлгын Гуримда:

2.1.1. 2-дохи пунктын хоёрдохи абзацта «бэеэрээ һураха түхэлөөр» гэхэн үгэнүүдэй удаа «, 18-һаа дээшэ наһанай хүүгэд, 18 наһа гүйсэтэрнь эрэмдэг болоһон» гэжэ нэмэхэ.

2.1.2. 3-дахи пунктда:

2.1.2.1. Нэгэдэхи абзацта «байһан газарайнгаа» гэхэн үгэнүүдэй удаа», үгы гэбэл «, гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудые үзүүлхэ талаар Буряад Уласай Олон үүргэтэ түб» гэхэн гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаанаар (саашадаа - олон үүргэтэ түб)» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

2.1.2.2. Арбан нэгэдэхи абзацта «РГУ-гай халбаринуудай» гэхэн

үгэнүүдэй удаа «гү, али олон үүргэтэ түбэй» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

2.1.2.3. Удаадахи удхатай абзацуудые нэмэхэ:

«Дансануудые эрхэтэн эхэ бэшэгүүдтэнь гү, али тэдэнэй буулгабаринуудтань тушаажа болохо. Хэрбээ буулгабаринууд Оросой Холбоото Уласай хууляар тогтоогдохон гуримаар үнэмшэлэгдөөгүй байгаа хаань, дансануудай буулгабаринууд эхэ бэшэгүүдые харуулан тушаагадаг. Баримта бэшэгүүдэй буулгабаригүйгөөр үзүүлэгдэнэн ушарта РГУ-гай халбари, олон үүргэтэ түб баримта бэшэгүүдэй эхэ бэшэгүүдхээ буулгабаринуудые абажа үнэмшэлдэг. Дансануудай эхэ бэшэгүүд хандахан үдэр эрхэтэндэ бусаагадаг.

РГУ-гай дотор эмхидэ гү, али олон үүргэтэ түбтэ нюураараа хандахадаа, дуулгахан бэшэг (бэшэлгэ) ба тэрээндэ хабсаргагдахан дансануудые (тэдэнэй буулгабаринуудые) тэдэнэй тоолбори ба абахан нара үдэрыень заалгатай абахан тухай дуулгахан бэшэгы РГУ-гай халбари гү, али олон үүргэтэ түб мэдүүлгэ баригшада мэдүүлгэ ба дансануудые (тэдэнэй буулгабаринуудые) абахан үдэртөө саархан дээрэ үгэдэг.

Тус пунктн ёһоор тэрэнэй баталан абахан мэдүүлгэнүүдые ба тэрээндэ хабсаргагдахан дансануудые (тэдэнэй буулгабаринуудые) РГУ-гай халбариде олон үүргэтэ түбэй ба «Хүн зоние нийгэмэй талаар дэмжэлгын Түб» гэхэн Улас түрын гүрэнэй эмхи зургаан» гэхэн улас түрын гүрэнэй хангай эмхи зургаанай хоорондо «Гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудые үзүүлэлгы эмхидхэлгэ тухай» гэхэн 2010.07.27-ой №210-ФЗ Холбоото Уласай хуулиин ёһоор баталагдахан харилсаа холбоон тухай хэлсээгээр тодорхойлогдодог. Гэхэтэй хамта олон үүргэтэ түбэй абахан мэдүүлгээ ба тэрээндэ хабсаргагдахан дансануудаа (тэдэнэй буулгабаринуудые) РГУ-гай халбариде дамжуулха болзор тэдэниие абахан үдэрһөө ажалай 2 үдэрһөө ехэ байха ёһогүй.»

2.1.3. 4-дэхи пунктн нэгэдэхи абзацта «сэрэгэй тусхай ябуулгада» гэхэн үгэнүүдэй удаа «2025 оной апрелин 28 болотор» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

2.1.4. 5-дахи пунктн нэгэдэхи абзац удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«5. РГУ-гай таһаг үнэмшэлгэ үгэхэ тухай гү, али үнэмшэлгэ үгэхээс арсаха тухай шийдхэбэри абадаг:

- РГУ-гай бүрин этигэмжэтэ халбариин мэдүүлгын бүридхэлдэ абтахан үдэрһөө 3 ажалта үдэрэй туршада;

- олон үүргэтэ түбһөө РГУ-гай халбариде мэдүүлгын ба дансануудай ороһон үдэрһөө ажалай 3 үдэрэй туршада.

2.1.5. 7-дохи пунктн хоёрдохи абзацта «РГУ-гай халбариде» гэхэн үгэнүүдэй удаа «гү, али олон үүргэтэ түб» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

2.1.6. 1-дэхи хабсаргалтын «Түрэлэй зэргэ» бүлэгтэ иимэ удхатай 5-дахи пункт нэмэхэ:

«5.	18-һаа дээшэ наһанай хүүгэд, 18 наһа гүйсэтэрнь эрэмдэг болоһон»	
-----	--	--

2.2. 4-дэхи хабсаргалтыг тус тогтоолой хабсаргалтын * ёһоор шэнэ найруулгаар бэшэхэ.

3. Буряад Уласай Засагай газарай 2022.11.16-ай №707 тогтоолоор баталагдаһан Холбоото Уласай гүрэнэй дээдэ болбосоролой эмхинүүдтэ түрүүшынхисэ дээдэ болбосорол абахадаа, дээдэ болбосоролой программануудаар һуралсалай дүүрэн үнэ сэн уласай бюджетэй мүнгэнэй ашаар түлэхэ түхэлөөр зарим бүлэгэй эрхэтэдтэ нийгэмэй дэмжэлгын хэмжээнүүдые үзүүлхэ Гуримда удаадахи хубилалтануудые оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудай найруулгаар 2023.03.03-ай №105, 2024.04.04-эй №175, 2025.09.26-ай №569):

3.1. 5-дахы пунктда:

3.1.1. Хоёрдохи абзацта «Буряад Уласай хүн зоние нийгэмэй талаар хамгаалгын Яаманда» гэхэн үгэнүүдэй удаа «гү, али гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудые үзүүлхэ талаар Буряад Уласай Олон үүргэтэ түб» гэхэн гүрэнэй бюджетэй эмхи зургаан (саашадаа - олон үүргэтэ түб)» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

3.1.2. Арбадахи абзацай удаа удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«- һуралсалай түлбэри баталһан данса (һуралсалай түлөө түлбэри өөрөө түлэһэн ушарта);»

3.1.3. Удаадахи удхатай абзац нэмэхэ:

«Абтаһан мэдүүлгэ ба тус пунктаар хараалагдаһан дансанууд (хууляар тогтоогдоһон гуримаар үнэлэгдэһэн тэдэнэй буулгабаринууд) «гүрэнэй ба нютагай засагай туһа хангамжануудые үзүүлэлгыг эмхидхэлгэ тухай» гэхэн 2010.07.27-ой №210-ФЗ Холбоото Уласай хуулийн ёһоор баталагдаһан Буряад Уласай хүн зоние нийгэмэй талаар хамгаалгын Яаманда олон үүргэтэ түбэй ба хүн зоние нийгэмэй талаар хамгаалгын Яаманай хоорондохи харилсаан тухай хэлсээнэй ёһоор дамжуулагдадаг. Гэхэтэй хамта олон үүргэтэ түбэй абаһан мэдүүлгээ ба тэрээндэ хабсаргагдаһан дансануудаа (тэдэнэй буулгабаринуудые) Буряад Уласай хүн зоние нийгэмэй талаар хамгаалгын Яаманда дамжуулха болзор тэдэниие абаһан үдэрһөө ажалай 2 үдэрһөө ехэ байха ёһогүй.».»

3.2. 6-дахы пункт удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«6. Һуралсалай түлөө түлбэри абаха гү, али һуралсалай түлөө түлбэри түлэхээ арсаха тухай шийдхэбэри тус Гуримай 5-дахы пунктда заагдаһан бүхы хэрэгтэй дансануудтайгаар мэдүүлгын ороһон үдэрэй удаа ажалай 10 үдэр болодог.

Нийгэмэй дэмжэлгын хэмжээ үгэхээ арсаха тухай шийдхэбэри абаха үндэһэн болодог гэдэл:

- тус Гуримай 5-дахы пунктаар хараалагдаһан дансануудые тушаагаагүй байлга (хүсэд бэшээр тушаалга);

- тус Гуримаар тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ эрхэтэнэй таарахагүй байлга;

- эрхэтэнэй үзүүлһэн мэдээсэлэй үнэн зүб бэшэ байлга.

Нуралсалай түлбэрийн талаар мүнгэ номололго номололгын ороһон үдэрһөө ажалай 5 үдэрэй туршада бээлүүлэгдэдэг.».

4. Буряад Уласай Засагай газарай 2014.03.06-ай №88 тогтоолоор баталагдаһан Буряад Уласай хүн зоние нийгэмэй талаар хамгаалгын Яаман тухай Дүримдэ удаадахи хубилалтануудыг оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудай найруулгаар 2014.06.03-ай №253, 2014.10.24-эй №521, 2014.12.10-ай №625, 2015.03.18-ай №124, 2015.04.23-ай №197, 2015.05.18-ай №236, 2015.09.03-ай №438, 2016.08.15-ай №381, 2016.10.11-эй №474, 2016.12.28-ай №622, 2017.01.31-эй №39, 2017.11.13-ай №535, 2018.03.26-ай №155, 2018.07.13-ай №381, 2019.04.02-ой №156, 2019.06.17-ой №320, 2019.07.22-ой №393, 2020.09.02-ой №534, 2020.11.05-ай №669, 2020.12.16-ай №763, 2021.04.09-эй №153, 2021.07.14-эй №376, 2021.09.03-ай №502, 2021.10.07-ой №568, 2022.02.04-эй №43, 2022.03.23-ай №132, 2022.03.28-ай №146, 2022.06.27-ой №383, 2022.07.07-ой №423, 2022.08.30-ай №521, 2023.03.09-эй №118, 2023.06.20-ой №344, 2023.09.06-ай №527, 2023.09.08-ай №534, 2024.02.09-эй №65, 2024.04.04-эй №175, 2024.05.14-эй №255, 2024.05.29-эй №312, 2024.10.10-ай №573, 2025.01.23-ай №40, 2025.02.03-ай №61, 2025.03.13-ай №145, 2025.03.25-ай №173, 2025.10.09-эй №591, 2025.11.10-ай №658, 2026.01.16-ай №16):

4.1. 3.16-дахи пунктын 21-дэхи дотор пунктда «зарим бүлэгэй эрхэтэдтэ,» гэхэн үгэнүүдэй удаа «тэрэ тоодо сэрэгэй тусхай ябуулгада зарим хабаадагшадта ба тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдтэ,» гэхэн үгэнүүдыг нэмэхэ.

4.2. 3.19-дэхи пунктда:

4.2.1. Хорин хоёрдохи - хорин гурбадахи абзацуудыг удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«21) пенсидэ нютаг можын нийгэмэй нэмэлтэ түлбэри бээлүүлхэ зорилгоор Оросой Холбоото Уласай пенсиин ба нийгэмэй даадхалай Жасатай харилсаха талаар ажал;

22) уялгата даадхалай үндэһэн программада ородоггүй эмнэлгын-ариг сэбэрэй түрүүшын туһа эрхэтэдтэ үзүүлдэг, тэрэ тоодо гол үбшэнгөөрнь (байдалаарнь) эрхэтэдыг эмнэлгын харгалзалга дороо абаад байдаг аймагуудай түбэй, аймагуудай, харьяата газарнуудай эмнэлгын хүдэлмэрилэгшэдтэ нийгэмэй тусхай түлбэринүүдыг үгэлгэ, мүн уялгата эмнэлгын даадхалай үндэһэн программада ородоггүй түргэн эмнэлгын туһаламжа, ехэшүүлдэ нүүдэл патронажна паллиативна эмнэлгын туһаламжа болон хүүгэдтэ нүүдэл патронажна паллиативна эмнэлгын туһаламжа үзүүлдэг эмнэлгын эмхинүүдэй эмнэлгын хүдэлмэрилэгшэдтэ.».

4.2.2. Удаадахи удхатай 23-дахи дотор пункт нэмэхэ:

«23) гурбанһаа олон хүүгэдтэй эрхэтэдтэ ба гурбанһаа олон хүүгэдтэй үргэжэ абаһан түрэлхид болодог эрхэтэдтэ түлбэригүй хэһэг газар үмсэдэнь үгэлгын орондо нийгэмэй түлбэри үгэхэ талаар ажал.».

5. Тус тогтоол албан ёсоор толилогдоhon үдэрhөө хүсэндөө орохо.

Тус тогтоолой 4.2-дохи пунктын 4.2.2-дохи дотор пункт 2026 оной январийн 1-hээ бий болоhon хуулиа харилсаануудта хүсээ дэлгэрүүлхэ.

**Буряад Уласай Толгойлогшо -
Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшэ**

А. Цыденов

*Хабсаргалта ород хэлэн дээрэ үгтэнэ